

Cultura deține un rol central în integrarea europeană și determină o mai mare vizibilitate a Uniunii Europene la nivel internațional. Comunicarea Comisiei Europene privind agenda culturală reprezintă primul efort structurat spre o strategie europeană în domeniul culturii, articulând trei obiective majore: promovarea diversității culturale și a dialogului intercultural, promovarea culturii ca vector de creativitate în cadrul Strategiei de la Lisabona, precum și promovarea culturii ca element esențial în relațiile externe ale Uniunii Europene.

IMPACTUL ADERĂRII LA UNIUNEA EUROPEANĂ AL ȚĂRILOR MEMBRE

Marius BOIȚĂ, Emilia CONSTANTIN

Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad

Adresă: Arad, str. Cocorilor, Nr. 57, tel/fax: 0257/213066

E-mail: marketing@uvvg.ro

Abstract:

The following paper highlights the positive and the negative consequences, the costs and the risk factors, the importance and the impact of the join together of the member countries and especially Romania's, to the European Union, from both economical and social point of view.

Cuvinte cheie: *inflație, preț, import, export, PIB*

Extinderea Uniunii Europene prin aderarea, la 1 Mai 2004, a celor 10 țări, a avut consecințe pozitive atât asupra economiei noilor state membre, cât și a Uniunii în ansamblu. Ea a însemnat, în principal, ieșirea din recesiune și revenirea la ritmuri de creștere economică mai ridicate.

La nivelul Uniunii, acestea s-au concretizat în creșterea consumului, investițiilor, exporturilor, produsului intern brut și a gradului de ocupare a forței de muncă, dar și în consolidarea poziției sale în contextul economiei mondiale. Pentru noile state membre, extinderea Uniunii a marcat începutul unei perioade de creștere economică, *bazată*, în principal, pe intensificarea cererii interne și pe investiții.

Unul dintre aspectele negative cărora noile state membre au trebuit să le facă față a fost creșterea prețurilor. Cu excepția Slovaciei, Sloveniei și Ciprului, în care variațiile prețurilor de consum nu le-au depășit pe cele din anul 2003, celelalte state s-au confruntat, în 2004, cu creșterea semnificativă a inflației, care s-a atenuat parțial în anul 2005. Cele mai ridicate rate ale inflației s-au înregistrat în Letonia (de la 2,9% la 6,2%), Polonia (de la 0,8% la 3,5%), Cehia (de la 0,1% la 2,8%), Lituania (de la -1,2% la 1,2%) și Ungaria (de la 4,7% la 6,8%).

Principalele cauze care au stat la baza sporirii ratei *inflației* în noile state membre au fost:

- majorarea prețurilor produselor alimentare peste nivelul indicilor totali ai prețurilor de consum, cu excepția Ungariei, Slovaciei și Sloveniei, dar care au pierdut din amplitudine în anul următor
- creșterea prețurilor la băuturi alcoolice și tutun datorată obligativității alinierii accizelor la cerințele europene peste majorările anului anterior, cu excepția Sloveniei și Estoniei, țări în care efectul a fost în parte contrabalansat de un curs de schimb fix și a Slovaciei, care a beneficiat de aprecierea substanțială a monedei naționale
- majorarea cheltuielilor de sănătate, cele mai mari creșteri fiind în Slovacia și Ungaria
- creșterea prețurilor pentru întreținerea locuinței, (gaze și electricitate), în condițiile creșterii prețurilor internaționale la țiței și gaze, precum și alinierea prețurilor la energie electrică și termică cu cele de pe piața europeană
- creșterea prețurilor în transporturi (cu excepția Ciprului), tot ca efect al evoluțiilor pe piețele petroliere internaționale și posibil, achiziționării de automobile din import; în țări ca Estonia, Polonia, Slovacia și Slovenia majorările au depășit modificările indicelui total
- armonizarea legislației fiscale cu acquis-ul comunitar (TVA, taxe vamale, accize)

Pe de altă parte, e posibil ca prețurile de import să fi avut o influență favorabilă asupra prețurilor interne, aprecierea monedelor naționale sau rata de schimb fixă reprezentând elemente de susținere. Astfel, în majoritatea țărilor prețurile la îmbrăcăminte și încălțăminte, ca și cele la mobilier și echipament casnic au scăzut față de anul 2003 sau, chiar dacă au crescut, creșterile au fost sub cele înregistrate în anul anterior și sub valorile IPC total.

Efectul scăderii cursului de schimb poate fi observat și în ceea ce privește comunicațiile, în care au avut loc diminuări de preț în majoritatea țărilor analizate. O situație aparte a avut loc în Cehia, în care prețurile serviciilor poștale și de telecomunicații au crescut cu circa 15 puncte procentuale comparativ cu anul 2003, pe seama majorării masive a tarifelor telefonice și telegrafice.

Bunurile și serviciile din categoria odihnă, recreere și cultură au înregistrat creșteri și în anul 2004, dar de mai mică amploare decât în anul anterior sau decât indicele total al prețurilor de consum. Aceeași influență au avut și costurile legate de educație, cu excepția Ungariei, Slovaciei și Ciprului.

În anul aderării la Uniunea Europeană, doar în trei din cele 10 noi state membre prețurile de consum au crescut într-un ritm mai redus comparativ cu anul dinaintea aderării, respectiv în Slovenia, Slovacia și Cipru. Astfel, în Slovenia, deși majoritatea prețurilor au crescut, creșterile s-au situat sub cele din anul 2003, contrabalansând majorarea cu 7,0% a prețurilor reglementate, fapt ce a făcut posibilă diminuarea inflației de la 5,5% la 3,6% în 2004. Pe ansamblu, cheltuielile cu întreținerea locuinței: apă, electricitate, gaze și alți combustibili s-au mărit cu numai 0,6 puncte

procentuale față de anul 2003. Diminuarea inflației a fost susținută și de o rată de schimb fixă, stabilită de Banca Centrală.

De asemenea, în Slovacia, creșterile prețurilor au fost sub nivelul celor din anul anterior (7,5% comparativ cu 8,5% în 2003), deși prețurile reglementate au fost ajustate în mod semnificativ, atât în 2003, cât și în anul aderării, astfel încât cheltuielile cu întreținerea locuinței au crescut cu 17,4%, respectiv cu 13,3%, mult peste media inflației anuale. Totuși, majorările celorlalte categorii de prețuri, care nu au atins nivelele din anul 2003, ca și aprecierea monedei naționale, au contribuit la diminuarea inflației.

În Cipru, *inflația* a coborât de la 4,1% la 2,3% în 2004, în condițiile scăderii semnificative a prețurilor în comunicații și transport și a unor creșteri ale celorlalte prețuri sub nivelul celor din anul anterior.

Putem afirma că șocul resimțit în 2004 a fost parțial absorbit în anul următor, când evoluția ascendentă a prețurilor a continuat, dar în 6 din cele 10 țări a avut o amploare mai mică decât în anul precedent. Aceasta s-a datorat majorării în continuare a prețurilor reglementate, la care s-au adăugat transporturile și cheltuielile de sănătate, în timp ce la celelalte categorii de prețuri s-au înregistrat creșteri mai mici decât cele din anul anterior sau chiar scăderi de preț.

În Estonia, Cipru, Letonia, Lituania și Malta inflația a fost totuși peste nivelul din 2004. Datele disponibile, reflectă că în Estonia au contribuit la această creștere, pe lângă cele menționate mai sus, băuturile alcoolice, tutunul și produsele alimentare, iar în Cipru - costurile legate de educație.

Uniunea vamală joacă rolul unui mecanism care permite aplicarea politicii externe și de securitate comună, când sunt adoptate măsuri, precum sancțiunile sau embargoul. Acestea sunt din ce în ce mai des utilizate pentru a face presiuni asupra țărilor pe care Comunitatea le consideră a avea un comportament inacceptabil. Printre exemplele recente ale țărilor care au adoptat acest tip de comportament putem menționa Irakul și fosta Iugoslavie.

Extinzând analiza în cazul României, apreciem că este posibil, să ne confruntăm cu un fenomen similar de creștere a *prețurilor*, odată cu integrarea în Uniunea Europeană, existând factori de risc, care pot acționa în direcția frânării dezinflației. Astfel, printre factorii de risc, mai ales din perspectiva impactului lor asupra anticipațiilor inflaționiste, pot fi amintiți calendarul și magnitudinea ajustărilor de *prețuri* administrate, precum și modificările politicii fiscale care vor avea loc în perioada următoare.

Politica comercială a României este elaborată în strânsă conexiune cu principiile și regulile referitoare la sistemul comercial internațional și vizează stimularea dezvoltării relațiilor economice cu alte state, precum și promovarea intereselor economice naționale, cu un accent deosebit pe stimularea exporturilor, competitivității companiilor și produselor românești, consolidarea, extinderea și recâștigarea piețelor externe. Măsurile de politică comercială adoptate sunt menite să

stimuleze tranziția către o structură nouă a comerțului exterior, bazată pe inovație, cercetare și dezvoltare, pe avantaje comparative sustenabile. Un obiectiv important al politicii comerciale îl constituie dezvoltarea comerțului electronic pentru asigurarea, în timp real, a informațiilor necesare mediilor de afaceri din România și din străinătate privind oferta de export românească, conjunctura piețelor externe, târguri și expoziții internaționale, potențiali parteneri, oportunități de afaceri, legislația referitoare la operațiunile de export și import în țările partenere.

România a aplicat una dintre cele mai liberale politici comerciale din Europa. Astfel, au fost respectate angajamentele privind nivelul consolidat al taxelor vamale la totalitatea pozițiilor tarifare, nu au fost practic, utilizate, subvenții la exporturi, limitările la import au fost eliminate încă din anul 1992, iar restricționarea exporturilor a fost complet eliminată la începutul anului 1998. În toată această perioadă, România nu a luat nici o măsură de apărare comercială în plan multilateral, acceptând concurența ca modalitate de accelerare a restructurării și de creștere a eficienței activității economice. Decizia de a aplica o asemenea politică comercială a pornit de la necesitatea, pe de o parte, de a folosi în economia românească instrumente și mecanisme conforme cu regulile

multilaterale, iar pe de altă parte, de a permite dezvoltarea unui mediu concurențial care să întărească aplicarea acestor reguli. Întregul proces decizional, cu privire la politica comercială, a avut în vedere necesitatea stringentă de a transforma economia românească într-o economie de piață, de a determina producătorii români să lucreze într-un mediu concurențial și în acest fel de a permite ancorarea economiei naționale în procesul de globalizare. În scopul atingerii acestor obiective, s-a realizat transparența politicii comerciale și asigurarea caracterului nediscriminatoriu al măsurilor instituite.

Dacă din punct de vedere teoretic, această abordare trebuia să producă numai efecte benefice asupra economiei naționale, realitatea a fost puțin diferită. În condițiile în care statul român nu a avut suficiente resurse financiare pentru a sprijini dezvoltarea și restructurarea sectorială sau, nu a utilizat destul de eficient resursele de care a dispus, producătorii interni au trebuit să facă față concurenței unor mărfuri care includeau fie sprijin intern acordat de statul exportator, fie chiar subvenții directe la export. În acest fel, deși statele exportatoare nu practicau măsuri de subvenționare peste nivelul angajamentelor din cadrul OMC, o bună parte a exporturilor lor determinau dificultăți importante producătorilor români.

Elementele prezentate anterior ne conduc la aprecierea că politica comercială a României a trebuit să se desfășoare în condiții puțin favorabile unei abordări de liberalizare a Comerțului internațional și de îngrădire, directă sau indirectă, a pieței internaționale.

Astfel, în perioada următoare, vor avea loc noi ajustări ale prețurilor reglementate, în special la energie electrică, termică și gaze, care se vor regăsi în cheltuielile cu întreținerea locuinței și implicit, în indicele prețului de consum. Aceasta în condițiile în care a fost revizuit calendarul de majorare a prețului la gaze naturale, energie termică și electrică de către autoritățile de reglementare, în acest sens, prețul gazelor naturale din producția internă ar urma să se alinieze la cele din import până la sfârșitul anului 2008. În ceea ce privește energia electrică, va avea loc o liberalizare completă a acestei piețe până la începutul anului 2008, concomitent cu liberalizarea parțială a prețului la energie termică și renunțarea la tariful de referință de nivel național.

De asemenea, considerăm că armonizarea legislației fiscale cu acquis-ul comunitar, în ceea ce privește accizele, va afecta inflația, odată cu integrarea României la UE.

În domeniul accizelor armonizate, a avut loc majorarea acestora la principalele grupe de produse supuse acestui regim, cu intrare în vigoare la data de 1 ianuarie 2007, potrivit calendarelor de creștere graduală a accizelor, până la atingerea nivelelor minime impuse (la benzina cu plumb, păcura, electricitate utilizată în scop comercial, electricitate utilizată în scop necomercial), precum și introducerea de noi produse în sfera de aplicare a accizelor (gazul natural utilizat drept combustibil pentru încălzire în scop comercial și necomercial).

În sprijinul procesului de dezinflație ar putea veni și politica bugetară adecvată, care prin ritmicitatea cu care ar efectua cheltuielile (îndreptate, în special, către obiective productive) ar putea, conduce la deficite echilibrate de-a lungul anului și ar putea contribui la creșterea

productivității muncii și implicit, la creștere economică.

De asemenea, la încetinirea sau chiar stoparea dezinflației, ar mai putea contribui creșterea peste așteptări atât a prețurilor internaționale ale țiteiului și gazelor naturale, cât și a prețurilor unor produse alimentare.

În România, alimentele și băuturile nealcoolice au o pondere mare, reprezentând circa 40% din coșul de consum, aproape dublu față de ponderile celor trei state ale căror date au fost disponibile, respectiv 20% în Cehia, 17% în Slovacia și 21% în Ungaria.

În ceea ce privește întreținerea locuinței, ponderea prețurilor legate de aceasta în coșul de consum, deși relativ mică în comparație cu celelalte țări, este a doua ca valoare, după produsele

alimentare. Orice modificare a prețurilor acestor grupe, datorită ponderilor mari pe care le dețin în coșul de consum, conduce la creșterea indicelui total.

Pe baza presupunerii că ar putea avea loc și în România, în anul aderării, majorări de preț la nivelul creșterilor medii din cele 10 țări care au aderat în 2004, pornind de la valorile anuale pentru fiecare țară, atât ale IPC, cât și ale grupelor de mărfuri și servicii, s-au calculat valorile medii ale acestor indici, în urma aplicării acestor valori, la ponderile grupelor respective din România (estimate de CNP), s-a încercat obținerea unui indice mediu total. Astfel a rezultat o creștere ca medie anuală a prețurilor de consum pentru anul 2007 de 4,2 %.

Această presupunere se situează cu 0,8 puncte procentuale sub inflația prognozată, pentru anul 2007 (respectiv o medie anuală de 5%). Este puțin probabil ca o medie a indicilor din noile țări membre să se aplice României, mai ales în cazul grupeii întreținerea locuinței, apă, electricitate, gaze și alți combustibili, unde estimăm că valorile vor fi considerabil mai mari.

Totodată, trebuie menționat că valorile medii anuale, datorită metodologiei de calcul, sunt foarte sensibile atât la distribuția lunară, cât și la evoluțiile din anul anterior. Astfel, aplicarea majorărilor de preț începând cu 1 ianuarie 2007, pentru unele produse cu prețuri administrate, așa cum este de așteptat, pot conduce la creșterea mediilor anuale în mod sensibil comparativ cu situația în care aceleași majorări de preț sunt aplicate la sfârșitul anului 2007.

Totuși, această valoare constituie o certificare a faptului că prognoza pentru anul 2007 este realizabilă, dacă nu intervin factori perturbatori, precum majorări exagerate ale unor prețuri internaționale, sau ajustări substanțiale ale prețurilor administrate.

Nu putem avea o imagine cuprinzătoare asupra unei economii dacă nu apelăm la abstracții în măsură să evalueze întreaga economie dintr-o perspectiva obiectivă. Aprecierea se face prin intermediul așa numiților indicatori macroeconomici compilați prin agregare pe baza datelor din conturile naționale. Cei mai importanți indicatori sunt :

1. *Produsul global brut (PGB)*
2. *Produsul intern brut (PIB)*
3. *Produsul intern net (PIN)*
4. *Produsul național brut (PNB)*
5. *Produsul național net (PNN)*

Cei mai utilizați dintre aceștia în statistica internațională sunt *produsul intern brut* și *produsul național brut*. *PIB* reprezintă valoarea bunurilor și serviciilor produse și prestate într-o economie națională într-o perioadă determinată, de regulă un an, și destinate consumului final. Mărimea acestui indicator reflectă în fapt valoarea adăugată brută obținută în toate sferile de activitate.

După așa-numitul *calcul originar PIB*-ul se calculează scăzând valoarea materialelor folosite în producție din valoarea producției brute. Adăugând acestui calcul taxele de import și cele de producție și scăzând subvențiile se obține **produsul intern brut**.

După așa-numitul *calcul după întrebuințare PIB* ul este suma cheltuielilor pentru consum, a gospodăriilor private și a organizațiilor private non-profit, a cheltuielilor brute pentru investiții, a cheltuielilor statului, a investițiilor în scopul depozitării ca și câștigurile din export din care se scad cheltuielile pentru importuri.

PIB = consum + investiții + exporturi – importuri

Economiștii (pornind de la Keynes) au împărțit termenul de consum general în două părți: consumul privat și cheltuielile sectorului public. Două avantaje ale împărțirii consumului total în acest mod în teoria macroeconomică sunt:

Consumul privat este o preocupare centrală a economiei bunăstării. Investițiile private și subdiviziunile comerciale ale economiei sunt direcționate ultimativ (în curentul principal al modelelor economice) înspre creșterea pe termen lung a consumului privat.

Deoarece este separat de consumul privat endogen, consumul sectorului public poate fi considerat exogen, astfel încât diferite niveluri ale consumului sectorului public pot fi considerate ca făcând parte din domeniul plin de sensuri al macroeconomiei.

Astfel *PIB* poate fi exprimat:

PIB = consum privat + consumul statului + investiții + exporturi nete
exporturi nete = exporturi – importuri

Dacă din *PIB* se scad deprecierile se obține **produsul intern net**.

PIB-ul pe cap de locuitor este *PIB*-ul împărțit la numărul locuitorilor. Acesta este adesea dat ca ajustat, însemnând că este astfel calculat încât nivelurile diferitelor prețuri sunt mascate în diferite țări. Astfel poate fi comparată eficiența diferitelor țări.

Deoarece *PIB*-ul combină suma tuturor activităților care se pot evalua în bani și nu a folosinței acestora (sau chiar a distrugerii acestora), este un mijloc condiționat de măsurare a bunăstării și a calității vieții. Pentru acest scop se recomandă alte metode de calcul, cum ar fi Human Development Index (HDI).

PIB-ul nominal este forma uzuală de comparație a produsului intern al țărilor sau regiunilor. Acesta redă suma valorii adăugate interne în *prețurile actuale* ale pieței. Dezavantajul este că prin modificări ale valorii banilor, *PIB* poate fi "falsificat". Astfel, o modificare de 3% a ratei inflației, în aceleași condiții ale producției de bunuri, duce de asemenea la o creștere cu 3% a *PIB*.

Deflatorul *PIB* este procentul obținut din *PIB*-ul nominal și cel real. Deflatorul *PIB* se folosește de exemplu pentru a descoperi proporția de dezvoltare economică influențată de inflație într-o perioadă anume de timp.

PNB este agregat din *PIB*, la care se adaugă soldul operațiunilor economice cu exteriorul și anume pozitiv soldul operațiunilor subiecților economici naționali, operând în arealul internațional și negativ soldul operațiunilor subiecților economici străini, operând în arealul național. PNB înregistrează două forme practice: *nominal* și *real*. PNB nominal se calculează prin evaluarea producției în prețuri curente, în timp ce PNB real se calculează în prețurile constante ale unei perioade anterioare (având în vedere că de regulă inflația modifică baza de comparabilitate, chiar dacă ne raportăm la monede de referință ale sistemului economic mondial, precum dolarul).

Metodologia de calcul a macroindicatorilor presupune că aceștia au relevanța cu cât mai multe dintre operațiunile economice ce se desfășoară în interiorul unei economii să fie înregistrate legal. Dacă o parte din activități sunt desfășurate pe o piață paralelă (neagră, subterană, etc.), atunci reflectarea economică a realității este deformată. Nici cele mai dezvoltate țări ale lumii nu scapă de acest flagel, care însă, trebuie spus că se manifestă cu predilecție în economiile în curs de dezvoltare.

În sfârșit să mai menționăm un aspect de factură metodologică și anume raportul logic dintre PNB și *PIB*. Este evident că în practică acest raport poate să fie în toate situațiile, de egalitate sau inegalitate în ambele sensuri. Raționalitatea economică implică însă faptul că PNB să excedă *PIB*,

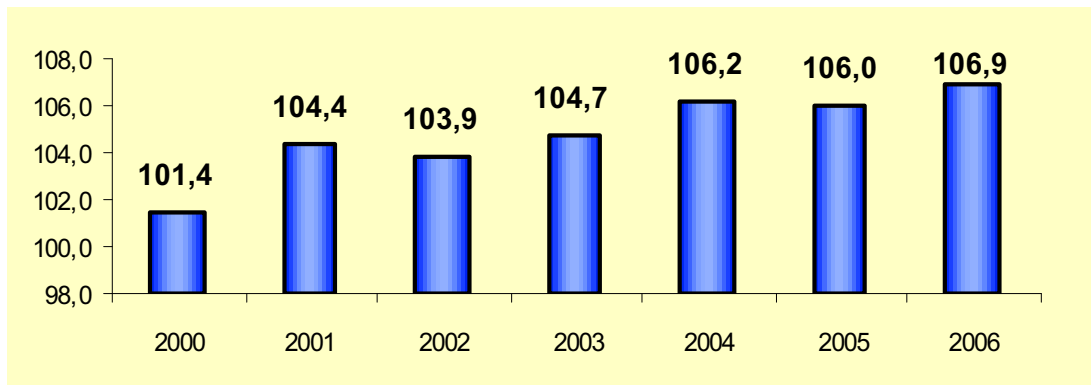
altfel ieșirea în economia internațională se face prin pierdere de venit național, cu toate consecințele nefavorabile ce decurg de aici. Este de remarcat și faptul că începând cu anul 1991, aparent împotriva relevanței economice sporite a PNB, *PIB* a devenit cel mai utilizat macroindicator în statisticile internaționale. Acest fapt se datorează creșterii nivelului de șomaj peste cota de alertă în țările dezvoltate. Ori în situația că PNB al acestor țări creștea neîncetat prin realizarea unei bune părți din venitul național în afara granițelor, nivelul consumului intern, era stagnant datorită diminuării veniturilor de tip salarial, cele mai substanțiale în orice economie.

În ceea ce privește structura *PIB*-ului, activitățile din servicii și construcții au o contribuție 57,6 % la formarea acestuia. Serviciile asigură 52% din creșterea pe ansamblu al *PIB*, iar 30% este dată de industrie și construcții.

Dacă analizăm factori de **influență ai creșterii PIB pe categorii de utilizări** se poate observa faptul că o influență pozitivă o are consumul final individual al gospodăriilor populației, consumul final al administrației publice și formarea brută de capital fix în valoare de **+11,3** puncte procentuale, iar influență are exportul net și variația stocului, în valoare de **-4,4** puncte procentuale.

Rata medie lunară a inflației, în primele patru luni ale anului 2006 a fost de 0,47%, în limitele țintei de inflație. În luna aprilie 2005 comparativ cu luna decembrie 2006, rata inflației a fost de 1,9%, cu 1,6 puncte procentuale mai mică decât cea înregistrată în luna aprilie 2005, față de luna decembrie 2004.

După cum se poate observa din graficul de mai jos, PIB-ul României, în perioada 2000-2006 a avut o creștere permanentă, cea mai mare creștere realizându-se în 2006 (106,9%).

Institutul Național de Statistică

Fig.1

În ceea ce privește tendințele privind **exporturile** putem spune că:

- se observă o revigorare semnificativă a exporturilor de produse industriale;
- se observă o scădere a exporturilor de produse specifice industriei ușoare (articole de îmbrăcăminte și materii textile) cu circa 2,7%.
- exporturile din celelalte ramuri industriale au înregistrat creșteri ce depășesc 40%, cu excepția produselor metalurgice care au avut o creștere de numai 1,2%

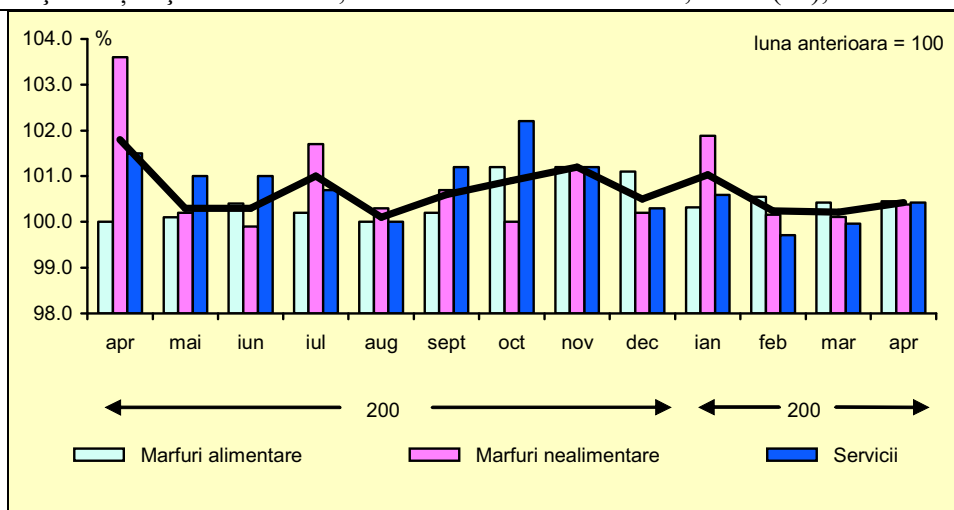
În ceea ce privește tendințele privind **importurile** putem spune că:

- se observă o creștere a importurilor de produse minerale (+41%)
- cresc importurile de mașini și dispozitive mecanice, electrice și aparatură pentru sunet și imagine (+30,7%)
- cresc importurile de mijloace și materiale de transport (+27,3%).

Potrivit estimărilor exprimate în luna mai 2007 de către managerii societăților comerciale, se conturează, pentru următoarele 3 luni, o creștere a activității din industrie, construcții, comerțul cu amănuntul și servicii, în raport cu cele trei luni anterioare.

Evoluția prețurilor

Rata medie lunară a inflației aprilie 2007/ martie 2007 a fost de 0,42 % în limitele țintei de inflație. Creșterea prețurilor de producție industrială aprilie 2007/ martie 2007 a fost de +1,8 %. Se poate observa o creștere înregistrată la majoritatea produselor industriale în schimb o scădere la bunuri de folosință îndelungată (-0,8%), aceasta fiind reflectată în graficul de mai jos:

Institutul Național de Statistică
Fig.2

Atitudinile și estimările managerilor din ramura industriei sunt:

- Managerii întreprinderilor din industria prelucrătoare estimează o creștere a volumului producției, atât pe total, cât și pe grupe de mărime a întreprinderilor
- Optimismul este mai pronunțat în rândul managerilor din întreprinderile cu 500 salariați și peste
- Numărul de salariați va avea o tendință de ușoară scădere, influențată în special de întreprinderile cuprinse între 250 și 499 salariați
- Prețurile produselor industriale își păstrează trendul ascendent și în perioada următoare

Atitudinile și estimările managerilor din ramura construcției sunt:

- Tendința de creștere accentuată în activitatea de construcții se va menține și în următoarele trei luni
- Numărul de salariați va înregistra o tendință ascendentă, atât pe ansamblul sectorului, cât și pe grupe de mărime a întreprinderilor
- Prețurile lucrărilor de construcții vor crește, dar cu o intensitate mai redusă.

Atitudinile și estimările managerilor din ramura comerț sunt:

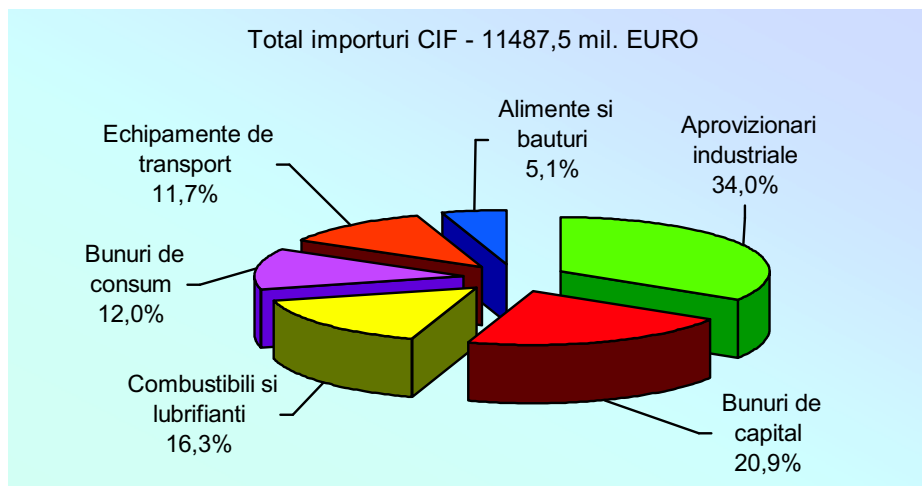
- Managerii societăților comerciale estimează pentru următoarele trei luni menținerea tendinței de creștere a vânzărilor de mărfuri
- Pentru următoarele 3 luni: tendință de stabilitate a numărului de salariați
- Prețurile de vânzare cu amănuntul în creștere în următoarele trei luni, într-un ritm mai puțin accelerat decât până acum

Atitudinile și estimările managerilor din ramura servicii sunt:

- pe primul loc în aprecierea creșterii cererii de servicii (cifra de afaceri) se situează managerii întreprinderilor mari (peste 500 salariați)
- cererea de servicii va continua trendul ascendent și în următoarele trei luni
- ușoară creștere a numărului de salariați
- costurile prestațiilor vor avea o evoluție ascendentă

În ceea ce privește **deficitul comercial**, el este de 3.410,6 milioane euro în prețuri CIF (2333,2 milioane euro în perioada (01.01.-31.12.2006)).

**Structura importurilor CIF pe destinații,
conform clasificării "Marile categorii economice" (MCE)
în perioada 01.01.-31.12.2006**

Institutul Național de Statistică
Fig.3

În concluzie putem afirma, conform previziunilor, că majoritatea indicatorilor României prezintă o evoluție favorabilă în afară de câștigul salarial mediu brut și balanța de plăți. Putem sublinia faptul că, după aderare la U.E. produsul intern brut al României nu va mai avea un venit din importurile de mărfuri din statele U.E. având în vedere că, în această perioadă ponderea importurilor din statele U.E. este de 60,5%.

Bibliografie

- 1.Constantin Anghelache - *România 2003 - Starea economică. Perspective*, Editura Economică, București, 2003;
- 2.C Anghelache, I. Capanu - *Statistică economică*, Editura Economică, București, 2004;
- 3.Felicia Alexandru - *Fiscalitate și prețuri în economia de piață*, Editura Economică, București, 2002;
- 4.*** - *Comisia Națională de Prognoză*, 3 mai 2006
- 5.*** - *Institutul Național de Statistică*, Conferință de presă, București, 8 iunie 2006;

**„DE LA NECESITATE LA INOVAȚII” ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL
GENERAL DIN SERBIA PRIN INTERMEDIUL MANUALELOR
„CULTURA MUZICALĂ” PENTRU CLASELE I-IV ÎN LIMBA
ROMÂNĂ ȘI A „GHIDULUI ÎNVĂȚĂTORULUI”**